

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a belső piacon végzett szolgáltatásokról”

(2005/C 221/20)

2004. február 20-án a Tanács úgy határozott, hogy az EK-Szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

A munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2005. január 11-én fogadta el véleményét. Az előadó Arno METZLER, a társelőadó Ernst Erik EHNMARK volt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. február 9–10-én tartott 414. plenáris ülésén (a február 10-i ülésen) 145 igen szavazattal, 69 szavazat ellenében, 9 tartózkodás mellett a következő véleményt fogadta el:

1. Előzetes megjegyzés

1.1 Az EGSZB rendelkezésére állt az Európai Bizottságnak a Tanács részére készített 2004. június 25-i, ill. július 5-i magyarázó jelentése (10865/04 ill. 11153/04 a 24. cikk vonatkozásában), valamint az Európai Parlament 2004. március 25-i (Jogi és belső piaci bizottság – előadó: Evelynne Gebhard) és 2004. március 26-i (Foglalkoztatási és szociális bizottság – előadó: Anne E.M. Van Lancker) munkadokumentumai.

1.2 A munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció egy előzetesen megküldött kérdéslista alapján 2004. május 24-én nyilvános konzultációt folytatott a szolgáltatási ágazat képviselőinek részvételével, és több mint 100 szóbeli és írásbeli beadványt dolgozott fel.

2. Általános megjegyzések

2.1 A szolgáltatási ágazat a Lisszaboni Egyezmény szerint kulcsszerepet tölt be az európai belső piac megvalósulásában, és alapvető fontosságú az EU gazdasági növekedése szempontjából. Az Európai Bizottság a belső piaci szolgáltatási tevékenységekről szóló, magyarázatokkal kiegészített irányelvjavaslatot az európai gazdasági reformfolyamat részeként terjeszti elő, amelynek köszönhetően az EU-nak 2010-re a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdasági térségévé kell válnia, amely képes a fenntartható gazdasági fejlődésre, s ugyanakkor a foglalkoztatás mennyiségi és minőségi javítására, valamint nagyobb társadalmi kohézió megteremtésére. Az irányelvjavaslat feladata, hogy ehhez alapot nyújtson, és megbízható jogi keretet biztosítson a határokon átnyúló, tagállamok közötti szolgáltatási és letelepedési forgalomnak az ipar, a kereskedelem és a kisipar területén a szabadfoglalkozásúak, a teljes- illetve részmunkaidős és kölcsönzött munkaerő számára. Az új horizontális megközelítés főként eljárások megkönnyítését, egységes minőségbiztosítást, illetve a figyelembe veendő

előírásoknak a fogyasztó általi nagyobb átláthatóságát irányozza elő. A szolgáltatási tevékenységek határokon átnyúló végzése a belső piac lényeges eleme, és az akadályok megszüntetése az ágazat gazdasági fejlődése szempontjából, és különösen a fogyasztók számára alapvető fontosságú. Az irányelv a kínálat növekedését és nagyobb versenyt eredményezhet. A fogyasztók ezáltal élvezhetik az alacsonyabb árak és a nagyobb választék előnyeit. Az EGSZB ezért kifejezetten üdvözli az irányelvjavaslat általános céljait

2.1.1 A belső piac működképességéhez az akadályok megszüntetése mellett megfelelő szabályozás is szükséges. Az európai versenyképesség ezzel egyidejű növeléséhez nemzeti és európai szintű szabályozások és ezáltal összehangolt normák szükségesek.

2.2 Az EGSZB tisztában van azzal, hogy a belső piac megvalósítása a szolgáltatási tevékenységek területén, tekintettel az egyes tagállamok jogrendjében és kultúrájában rejlő különbségekre, összetett dolog. Ezt az EGSZB már a 2001. november 28-i, az Európai Bizottságnak a szolgáltatási ágazat belső piaci stratégiájára vonatkozó közleményével kapcsolatos INT/105. számú véleményében⁽¹⁾ is méltatta, és kifejezetten üdvözölte az Európai Bizottságnak a belső piac megvalósulását felgyorsító intézkedéseit. Az irányelvjavaslat célja, hogy a belső piac számára az egyes ágazatokon átnyúló közvetlen keretet teremtsen, ezért nem bürokratikus, rugalmas megoldásokat kell felkínálnia az Európai Unióban már bevált önszabályozó rendszerek bevonásával. Az integrációs folyamat továbbra is optimalizálásra szorul – nem utolsósorban az Európai Bizottság egy további, a szakmai végzettségek kölcsönös elismeréséről szóló irányelvjavaslata által –, és nem hagyhatja figyelmen kívül a bevált szociális, ökológiai és fogyasztóvédelmi (biztonsági) normákat.

⁽¹⁾ HL C 48. 2002. február 21.

2.3 Az irányelvjavaslat szoros kapcsolatban áll a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv tervezetével és a szabadfoglalkozásúként végzett szolgáltatási tevékenységek piaci versenyéről szóló közleménnyel, az általános érdekű szolgáltatásokról jelenleg folyó vitával és az általános érdekű szociális szolgáltatásokról folyó tanácskozással, az I. Római Egyezményvel és a javasolt II. római rendelettel. Mindezeknek a javaslatoknak célja a belső piac működésének javítása. Ezért kívánatos lenne a szükséges munkák és előírások összehangolásának jobb koordinálása az Európai Bizottság részéről.

2.4 Az irányelvjavaslat középpontjában a határokon átnyúló szabad letelepedési és szolgáltatási forgalom két fajtája áll: egy szolgáltató az egyik tagországból egy másik tagországban szeretne letelepedni, hogy ott végezzen szolgáltatási tevékenységet; illetve egy szolgáltató a székhely szerinti országából szeretne szolgáltatási tevékenységet végezni egy másik tagországban, különösen akkor, ha átmenetileg a másik tagországba költözik. Az Európai Bizottság által eddig vélt akadályok megszüntetése céljából négy alapvető intézkedést indítványoztak:

- a székhely szerinti tagállam elvének alkalmazása,
- a feladatok megosztása a székhely szerinti és a fogadó tagállam között a szolgáltatási tevékenység végzésével összefüggő külföldi munkavégzés esetében,
- kölcsönös bizalom kialakítása,
- a kölcsönös támogatás megerősítése a tagállamok között – és ezzel egyidejűleg a tagállamok lehetőségeinek korlátozása a saját felügyelő, ellenőrző és végrehajtó mechanizmusaik alkalmazását illetően.

3. Az irányelvjavaslat egyes pontjai

3.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a hasonlóan nagyszabású irányelvek elé állítandó követelmények fényében részletesen megvizsgálta az irányelvjavaslatot, és arra a meggyőződésre jutott, hogy számos pontjának tisztázása, illetve módosítása szükséges a nyitott kérdések kielégítő megválaszolásához és ahhoz, hogy valóban előrelépést jelentsen ez a belső piacon végzett szolgáltatási tevékenységek támogatásáról szóló javaslat. Ezt a benyomást erősítik a nem kielégítő elemzések is, amelyeket az irányelvjavaslat megjelentetése előtt folytattak. A különböző gazdasági és társadalmi körök számos aggályát, amelyekről a 2004. május 24-i konzultáció során számoltak be, máig sem sikerült teljesen eloszlatni még az Európai Bizottság által június 25-én az Európai Unió Tanácsának előterjesztett dokumentum (10865/04) segítségével sem. Egy, az Európai Bizottság által elkészítendő kibővített hatástanulmány minden érintett számára hasznos volna.

3.2 Empirikus alapok

3.2.1 Az EGSZB megállapítja, hogy az irányelvjavaslat indokolása nem utal megbízható statisztikai adatokra a szolgáltatások szabad áramlására és a szolgáltatási tevékenységet nyújtók telephelyére vonatkozóan. Ugyanakkor ezen adatoknak szerepelniük kellene az Európai Bizottság értékelő jelentésében. Ha a szolgáltatási ágazat jelentőségét, valamint az irányelvjavaslatban említett szabályozási egyszerűsítések – pozitív vagy negatív – hatásait a jövőben megbízhatóan szeretnénk leképezni a belső piac működésére, akkor pontosabb empirikus alapok tűnnek szükségesnek. Az EGSZB a határokon átnyúló szolgáltatási és letelepedési forgalom valódi viszonyainak lehető legpontosabb nyilvántartását alapvető fontosságúnak tartja a belső piac megvalósulása szempontjából.

3.2.2 A különböző tagállamok közigazgatásának, kutatóintézeteinek, biztosítóinak és önkormányzati rendszereinek meglévő statisztikai anyagait hangsúlyozottan figyelembe kell venni.

3.2.3 Az EGSZB számára ezen felül elengedhetetlennek tűnik a fennálló hiányosságok pótlásánál új adatgyűjtési módok alkalmazása, amelyek segítségével a további bürokrácia is elkerülhető. Ez alatt adott esetben a hivatali statisztikákat kiegészítő egyes adatgyűjtések összekapcsolása értendő.

3.3 Alkalmazási terület: definíciók – kollíziós szabályok – elhatárolás

3.3.1 Az EGSZB javasolja, hogy az irányelvtervezet alkalmazási területét és az eltéréseket pontosabban dolgozzák ki és élesebben határolják el egymástól. A definícióval történő egyértelmű elhatárolás hiányában a gyakorlati alkalmazás során homályos pontok fordulhatnak elő a szolgáltató ágazat érintett területeit, azok érintettségének mikéntjét és az alkalmazási területet illetően.

3.3.2 Az EGSZB helyesli a kisipari és a szabadfoglalkozásúként végzett szolgáltatói tevékenységek definíció általi megkülönböztetését. A definíció általi megkülönböztetés az EGSZB által az átmeneti időszakra javasolt harmonizáló intézkedések háttere előtt is fontos bizonyos területeken (szabadfoglalkozásúak, egyéb különösen érzékeny területek). Mindez megkönnyítené az irányelvjavaslat IV. fejezetében kidolgozott minőségbiztosítási eljárások fogyasztóbarát kialakítását is. Az Európai Bíróság 2001. október 11-én hozott (C-267/99) ítéletében például kidolgozta a szabadfoglalkozású tevékenységek lényeges elemeit, amelyek egy közösségi szintű definíció alapját képezhetik.

3.3.3 Az Európai Bizottság az általános érdekű szolgáltatások témájához 2003-ban zöld könyvet, 2004. május 12-én pedig fehér könyvet jelentetett meg, így kívánatosnak tűnik pontosabban kidolgozni, és egymástól elhatárolni az irányelvjavaslatnak az ezekre az érzékeny területekre a tagállamokban gyakorolt hatásait. Mivel az Európai Bizottság vállalta, hogy 2005 végéig jelentést tesz közzé egy kerettörvény megvalósíthatóságáról és szükségességéről, amely törvényről egyébként egyértelműen rendelkezik az alkotmány szerződés III. cikkének 122. bekezdése is, az EGSZB helyesebbnek tartaná, ha a szolgáltatásokról szóló irányelv hatálya semelyik általános érdekű szolgáltatásra (beleértve a gazdaságiakat és a nem gazdaságiakat egyaránt) nem terjedne ki, mindaddig, amíg az e szolgáltatásokra vonatkozó közösségi keretszabályozás meg nem állapítja azokat az elveket, és nem rögzíti azokat a főleg gazdasági és pénzügyi feltételeket, amelyek lehetővé teszik az általános érdekű szolgáltatások számára, hogy eleget tegyenek feladatoknak

3.3.4 A 17. cikk 8. pontjában említett, a székhely szerinti tagállam elvétől való eltérések nem korlátozhatók a szakmai képzések kölcsönös elismeréséről szóló – egyébként még kidolgozás alatt levő – irányelv egyes cikkeire vagy címeire. A székhely szerinti tagállam elvének alkalmazását a szakmai képzések kölcsönös elismeréséről szóló irányelvjavaslat megvalósításával együtt kell koordinálni. Ha a 17. cikk 8. pontjában felsorolt eltérések csak a képzések kölcsönös elismeréséről szóló irányelv tervezet II. címére korlátozódnak, felmerül a kérdés, milyen legyen például a munkamegosztás az úgynevezett „országokon belüli kapcsolattartó pontok” (a képzések elismeréséről szóló irányelv tervezet 53. cikke) és az itt javasolt „egyablakos rendszer” (az irányelv tervezet 6. cikke) között. Ha olyan szervekről van szó, amelyek ugyanazt a funkciót töltik be, akkor már a két irányelvjavaslat kidolgozásánál is ügyelni kellene az egységes megnevezésre.

3.3.5 Tisztázni kell, hogy a kollíziók elkerülése érdekében pontosabban el kell-e határolni az irányelv alkalmazási területét – különösen a székhely szerinti ország elvét tekintve – a nemzeti törvényhozás országokon belüli „kollíziós” területeitől az adó- és büntetőügyi rendszer terén, és ha igen, milyen módon. Egyes tagállamokban például a könyvvizsgálóknak, adószakértőknek, ügyvédeknek titoktartási kötelezettségük és joguk van a nyomozhatóságokkal szemben, míg más tagállamokban az e foglalkozást űzőket információnyújtási kötelezettség – még ha korlátozott is – vagy akár jelentési kötelezettség is terheli. Felülemelkedhet-e a nemzeti büntetőjogi rendszeren az érintett szolgáltató, akinek az egyik államban információt kell szolgáltatnia, a székhely szerinti tagország elve alapján azonban joga és kötelessége lenne az információszolgáltatás megtagadása? A büntető- és az adójog nem az EU, hanem a tagállamok hatáskörébe tartozik, ezért az alkalmazók számára nem kívánt követ-

kezmények elkerüléséhez szükséges a jogilag egyértelmű elhatárolás.

3.3.6 Hasonlóképpen azt is pontosan meg kellene vizsgálni, hogy lehetséges-e a költségvetési kötelezettséggel rendelkező szociális rendszerek integrálása a székhely szerinti tagállam elvének alkalmazása során. Ahol a székhely szerinti tagállam elvének érvényesülése ütközik a nemzeti szociális és egészségügyi rendszerekkel, ott az eltérések szabályozása szükséges.

3.3.7 Az EGSZB szerint megfontolandó az egészségügy területén a kórházi szektor bevonásának felülvizsgálata. Esetleg az Európai Bíróságnak a más országban végzett kórházi kezelés költségtérítésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlata is kompatibilisebbé tehető egy ad hoc szabályozás segítségével, de az irányelvjavaslattól függetlenül.

3.3.7.1 Az EGSZB a szociális és egészségügyi szolgáltatások terén a 2005-re tervezett bizottsági közlemény kivárását, és a megfelelő koordináció biztosítását ajánlja. Hangsúlyozza, hogy sokan szólaltak fel a területnek az irányelv hatálya alól történő kivonása mellett.

3.3.8 Hasonlóképpen világos elhatárolás szükséges a Tanács éppen módosítás alatt álló, a számladokumentumok kötelező ellenőrzésével megbízott személyek alkalmazásáról szóló 8. irányelvtől (17. cikk 15. pont). Ez ugyanis az Európai Bizottság javaslatának nem minden fordításában fejeződött ki eddig a szükséges egyértelműséggel.

3.3.9 Annak a ténynek a tisztázását, hogy a szolgáltatási és letelepedési forgalomról szóló rendelkezések nem alkalmazhatók a közhatalom gyakorlására vonatkozó tevékenységekre (EK-Szerződés 45. és 55. cikke), mely egyébként az irányelvjavaslat indoklásában már bekövetkezett, az irányelv kötelező szövegébe is fel kellene venni.

3.3.10 A kölcsönzött munkaerő kérdése is különösen érzékeny terület, amelyet egyértelműen ki kellene vonni az irányelv hatályának minden területe alól. Az *e szektorban szükséges országos szintű rendelkezéseknél* az európai szintű harmonizációt kell célul kitűzni. Az EGSZB ebben az összefüggésben utal a kölcsönzött munkaerő munkafeltételeiről tervezett irányelvjavaslatra. Szintén figyelembe kell venni az ILO 181. számú egyezményét a magán-munkaközvetítő ügynökségekről, amely a 3. cikk 2. bekezdésében engedélyezési, illetve tanúsítványi rendszert említ, melynek célja a munkavállalók védelme és a közvetítők magas szintű munkájának támogatása.

3.3.11 Egyes tagállamokban rendkívül szigorú szabályozások biztosítják a sajtószabadság tiszteletben tartását. Az EGSZB szerint itt is szükségesnek tűnik az irányelvjavaslat alkalmazási területének éles körvonalazása.

3.3.12 Az Európai Bizottságnak ezen kívül félreérthetetlenül tisztázni kell, hogy ez a javaslat érvényes-e a televízióműsor-terjesztő szolgáltatásokra is, és ha igen, hogyan hozható összhangba ez a javaslat a „Televízió határok nélkül” irányelv szövegével. Hasonlóan tisztázásra szorul, hogy vonatkozik-e a javaslat az audiovizuális szolgáltatásokra általában véve, és főként az egyéni kereslet alapján megvalósított („service on demand”) audiovizuális szolgáltatásokra, amelyek egyes jogi vonatkozásokról szóló korábbi közösségi előírások tárgyát képezik (Elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelv).

3.3.13 Az EGSZB véleménye szerint ezeket a szolgáltatásokat jelenleg hangsúlyozottan ki kellene vonni a javasolt irányelv hatálya alól, különösen ami a székhely szerinti tagállam elvéről szóló rendelkezéseket, illetve a „tevékenység megkezdése” fogalmat mint jelentős kapcsolódási pontot és az illetékes tagállam megállapításának fő kritériumát illeti.

3.4 Egységes kapcsolattartók („one-stop-shop”)

3.4.1 Az EGSZB üdvözlí azt az ötletet, hogy a szolgáltatók számára leegyszerűsödnek az eljárások az egyetlen (első) kapcsolódási pont létrehozásával. Aggodalommal szemléli azonban, hogy a letelepedési szabadságról szóló irányelvjavaslat 6. cikkének megfogalmazása alapján bizonyos eljárásokat – így például különösen egy tevékenység megkezdését – egyetlen helyen kell lebonyolítani. Az EGSZB abban látja a problémát, hogy mindez a nyilvántartásokba (pl. cégjegyzék) való törvény általi bejegyzési kötelezettségre vonatkozóan ahhoz vezetne, hogy ez az egységes kapcsolódási pont továbbutálná az érintetteket a bejegyzésre illetékes hatóságokhoz. Az úgynevezett „egyablakos rendszer” ezt a problémát nem tudja megoldani. Tisztázni kell, hogy az egyetlen kapcsolódási pont a gyakorlatban miként fog együttműködni a bejegyzésre illetékes meglévő hatóságokkal.

3.4.2 A szakmai végzettségek elismeréséről szóló irányelvtervezet 53. cikke „kapcsolattartó pontokról” beszél, amelyeknek információk központokként kell működniük. Jelen irányelvtervezet 6. cikke szerint központi kapcsolódási pontokat, úgynevezett „egyablakos rendszert” kell létrehozni. Eközben figyelni kell a koordinálásra, hogy ne különböző új szervek jöjjenek létre, hiszen ez ütközne a céllal, miszerint biztosítani kell a polgároknak az Európai Unión belül a munkájukkal kapcsolatos információkhoz való egyszerű hozzáférés jogát. Az új Európai Bizottság mandátumának időtartama alatt a bürokratikus akadályok leegyszerűsítésének különösen előtérben kell állnia. El kell kerülni az új bürokratikus akadályok felállítását az egyes tagállamokban.

3.4.3 Ezen felül tisztázni kell az „egységes kapcsolódási pontok” felelősségét hiányos vagy hamis információk nyújtása esetében. Ezek hátrányos következményekkel járhatnak a szolgáltatók részére, ha egy bizonyos engedélyt elfelejtettek beszerezni, és ezáltal törvénytörtően működnek. A fogyasztók

számára is hátrányos következményekkel járhat, ha például nem ellenőrzik egy megfelelő felelősségbiztosítás meglétét.

3.5 A székhely szerinti tagállam elve

3.5.1 Az EGSZB véleménye szerint a származási ország elve alkalmazásának általánossá tételét megelőzően meg kell teremteni az ehhez szükséges feltételeket, méghozzá olyan differenciált megközelítésben, amely a különféle ágazatokban előtérbe helyezi a magas szintű normák alkalmazását a munkavállalók, a fogyasztók és a környezet védelmét illetően, mindezt a minőségi belső piac megteremtése céljából.

3.5.2 A székhely szerinti tagállam elvének az irányelvtervezet 16. cikkében felvázolt érvényessége a 17. cikkben felsorolt eltérésekkel együtt képezi a tervezet lényegét. Ez azonban csak akkor alkalmazható, ha a szolgáltatásokat az árucikkekhez hasonlóan szabványosítani lehet, vagy ha a szabályozások harmonizálása már olyannyira előrehaladott, hogy nem kerül sor a verseny torzulására, szociális dömpingre és fogyasztói bizalomvesztésre. Ahol nincsenek vagy nem is dolgozhatók ki szabványok (úgynevezett nem leírható szolgáltatások), ott figyelembe kell venni ezeket a sajátosságokat.

3.5.3 Az EGSZB ezért elhamarkodottnak tartja a székhely szerinti tagország elvének alkalmazását a határokon átnyúló szolgáltatások terén. A székhely szerinti tagország elve csak a megfelelő jogi és gyakorlati feltételek megléte esetén alkalmazható. Az EGSZB meggyőződése szerint a székhely szerinti tagország elvének alkalmazása csak akkor lehet eredményes, ha az alkalmazási területen egyértelmű jogi szabályozás és jogbiztonság uralkodik. A székhely szerinti tagország elvének megfelelő átmeneti időszak nélküli érvényességét az EGSZB problematikusnak tekinti, annál is inkább, mert véleménye szerint az ágazat harmonizálásához rendelkezésre álló eszközök közül még nem mindegyik került felhasználásra. Fennáll a rendszerek közötti verseny veszélye, valamint a fogyasztói, munkavállalói és környezeti szabványok ezzel együtt járó kiegyenlítő-dése, mivel az EU-ban jelenleg is különböző jog-, szociális és egészségügyi rendszerek léteznek. A harmonizáció ágazati megközelítésének segítségével hatékonyabb a belső piac követelményeihez való alkalmazkodás, mint egy elhamarkodott, pusztán horizontális megközelítés esetében. Ennek során egyeztetve az összes érintett csoporttal – különösen a fogyasztóvédelmi szervezetekkel, a szociális partnerekkel stb. – egy átfogó hatástanulmány keretében meg kell vizsgálni, hogy minden ágazat alkalmas-e a székhely szerinti tagország elvének bevezetésére, szociális és környezeti vonatkozásban is. Mivel a harmonizáló intézkedések legalábbis egyenrangú eszközei a belső piac megvalósításának, bizonyos időközön belül össze kellene hangolni a különböző előírásokat azokon a területeken, amelyeken az egyes tagállamokban különböző egészségügyi, szociális és foglalkozási jogi előírások léteznek. A köztes időszakban az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak

pozitív véleményt kell alkotnia arról, hogy az említett területeken megfelelő harmonizáló intézkedéseket hoztak és valószínűleg meg. A jogharmonizáció állapotától függően további átmeneti időszak is engedélyezhető. Az EGSZB meggyőződése szerint ez a módszer – a különleges szolgáltatások (például a szabadfoglalkozásuként végzett tevékenységek) definíció általi pontos megkülönböztetésével együtt – azzal az előnnyel jár, hogy az érintettek optimálisan fel tudnak készülni a székhely szerinti tagállam elvének az átmeneti időszak utáni alkalmazására, ami a belső piac megvalósulása szempontjából is szükséges. Ez érvényes az önszabályozás és az együttes szabályozás mechanizmusaira is.

3.5.4 Az EGSZB szerint érdemes megvizsgálni, hogy hasznos lenne-e a határokon átnyúló szolgáltatási tevékenységek bizonyos szakmaiban a szabálysértések, szakmai vétségek központi nyilvántartása, amelynek tartalmát a tagállamok illetékes szervei azonnal lekérdezhetik. A nyilvántartásba az illetékes szervezeteknek a szakmai vétségeket kell bejegyezni. A nyilvántartás lehetőleg bürokrácia mentes és gyors kommunikációt tenne lehetővé az illetékes nemzeti szervek közt. Emellett a piac szereplőinek felügyeletét és a fegyelem fenntartását is biztosítaná.

3.5.5 Az irányelvtervezet rögzíti, hogy a székhely szerinti tagország köteles a szolgáltatót és az általa folytatott tevékenységeket ellenőrizni akkor is, ha másik tagállamban végzi ezeket a tevékenységeket. Ez a rendelkezés súlyos felelősséget – és megterhelést – jelent a székhely szerinti tagország és illetékes szervei számára. A szakmai végzettségek kölcsönös elismeréséről szóló irányelvtervezet 6. cikk b) pontja már hangsúlyozza a határokon átnyúló szolgáltatási tevékenység esetében a bizonyos szakmai végzettségekhez kötött tevékenység bejelentésének szükségességét a fogadó tagországban. Ezen felül a verseny nem várt torzulásához vezethet, ha egy szolgáltató egy másik tagállamba költözik, ahol szigorúbb előírások vannak érvényben. Az EGSZB meggyőződése szerint elkerülhető az ilyen torzulások, ha a nemzeti törvényhozás fokozatosan közelíti a minőségi minimumkövetelményekhez a fogyasztók, a munkavállalók és a környezet védelmének megfelelő szintjét. Feltétlenül szükséges pontosítani azokat a feltételeket és elveket, amelyek alapján a más tagállamokban szolgáltatást nyújtó szolgáltatók ellenőrzése zajlik. A fogyasztóknak biztosnak kell lenniük abban, hogy a nyújtott szolgáltatások megfelelnek a hatályos szabályozásnak.

3.5.6 A székhely szerinti tagország elve csak akkor hatós, ha az egyes tagállamok hatóságai jól szervezettek, regionális és helyi szinten is. A jelenleg működő elektronikus ellenőrzési és együttműködési hálózatok nincsenek megfelelően összekapcsolva. A székhely szerinti állam által gyakorolt szakmai felügyelet – a székhely szerinti és a fogadó országnak az irányelv-

tervezet 36. és 37. cikkében felvázolt „együttműködése” segítségével – nem ígérkezik hatékonynak.

3.5.7 Az EGSZB meggyőződése egyébként, hogy a nyelvi akadályoknak és a kommunikációs csatornáknak köszönhető késlekedés nem hoz gyors eredményt a nem megfelelő szolgáltatással ellátott vagy megkárosított fogyasztó számára. Feltétlenül szükséges garantálni a fogyasztók számára egy olyan egyszerű és hatékony eszközt, amelynek segítségével rossz minőségű szolgáltatás nyújtása esetén reklamációt nyújthatnak be, és érvényesíthetik idevonatkozó jogukat. Az irányelvjavaslat szerint a fogadó ország illetékes szervei ráadásul nem is működhetnének önállóan, hiszen általában még arról sincs tudomásuk, hogy az idegen szolgáltató milyen névvel, milyen felelősségbiztosítással stb. lép érintkezésbe a fogadó országban élő fogyasztókkal. A fogadó ország illetékes szerveinek fegyelmi jogkörét és a velük szembeni tájékoztatási kötelezettséget ezért legalábbis kiegészítésként kell tervezni, és a javasolt központi nyilvántartás mellett megvalósítani. Az erre vonatkozó módosítási javaslatok már az Európai Parlament jogalkotási eljárásának keretén belül a szakmai végzettségek kölcsönös elismeréséről szóló irányelvjavaslat 1. olvasatában is említésre kerültek.

3.5.8 Végül pedig attól tart az EGSZB, hogy az irányelvtervezet 17. cikkének 20–23. pontjában felsorolt eltérések ellenére is veszélyeztetve lenne a szerződéses és szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyra irányuló egységes jogi eszköz megteremtése, ahogyan az I. Római Egyezmény és javasolt II. római rendelet megállapította. Mindkét rendelet egy univerzális szempontot követ: egységesen szabályozzák a nemzetközi magánjogot a közösség, illetve a harmadik országok számára, és ezzel gondoskodnak a minden szerződő fél számára egyértelmű jogi szabályozásról.

3.6 Munkavállalók kiküldése

3.6.1 A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK irányelv célja, hogy a más tagországokban való szolgáltatásnyújtás lehetőségeinek kiterjesztését összehangolja a munkavállalók szociális minimumkövetelményeinek megvalósításával. Az irányelv a külföldön munkát végzők munka- és foglalkoztatási körülményeinek gyakorlati összehangolását szabályozza. Ezért az Európai Bizottság az irányelvtervezet 17. cikk 5. bekezdésében kivételt állapított meg a kiküldetéséről szóló irányelv esetében a székhely szerinti tagállam elvének hatálya alól, és ezzel megmutatta, hogy szándékában áll az alkalmazási területek egyértelmű elhatárolása. Az EGSZB számára azonban az itt véleményezett irányelv 24. és 25. cikkének közelebbi vizsgálata alapján kétségesnek tűnik, hogy a szándékolt eltérés elég érthetően és átfogóan van-e megfogalmazva.

3.6.1.1 A dolgozók kiküldésére és a szolgáltatásokra vonatkozó irányelv közötti viszony számos kérdést vetett fel. Ezek a kérdések országról országra változnak az eltérő munkaerő-piaci rendszerek függvényében. Ha a szolgáltatásokról szóló irányelvet elfogadhatóvá kívánjuk tenni, gondosan ügyelni kell az európai és tagállami szociális partnerek nézeteinek figyelembe vételére.

3.6.1.2 A szolgáltatási irányelv nem korlátozhatja a szakszervezeti jogokat, a szervezkedési jogot és a kollektív tárgyalási jogot, beleértve ebbe a szociális partnerek jogát arra, hogy kollektív megállapodásokat kössenek, valamint az ágazati szintű fellépés jogát. Javasoljuk, hogy a 3. cikk ezt világosan mondja ki. A más tagállamból származó dolgozókkal szembeni bánásmód nem lehet rosszabb, mint a munkavégzés helyéül szolgáló országból származókkal szembeni bánásmód. Ez világosan következik az EU szerződéseinek alapját képező antidiszkriminációs nézőpontból. Ezért a fizetés és a munkakörülmények minden jelentős aspektusára a munkavégzés helyéül szolgáló országban hatályos szabályozás kell, hogy vonatkozzon. Ahhoz, hogy az ezeknek a szabályoknak a betartását hatékonyan lehessen ellenőrizni, az ellenőrzésnek a munkahelyen kell történnie. Ezért a szolgáltatási irányelvnek világosan ki kell mondania, hogy a dolgozók kiküldésére vonatkozó irányelv célja a dolgozók védelme, és hogy ez az irányelv teljes mértékben lehetővé teszi az egyes országokban a dolgozók jogaira érvényes minimálisan kötelező követelményeknél kedvezőbb szabályokat.

3.6.2 Az EGSZB meggyőződése szerint az eltérések ellenőrzési eljárásainak az irányelvtervezet 24. és 25. cikkében megállapított tilalma értelmetlen. Továbbra is nyitott kérdés marad ugyanis, hogy milyen módon értesülnek majd a székhely szerinti tagországok a fogadó országokban elkövetett törvénybeütköző cselekedetokről, amely fogadó ország nem ellenőrizhet és nem büntethet már. Még ha feltételezzük is, hogy ez lehetséges, még mindig nyitva marad az a kérdés, hogyan cselekedhet a székhely szerinti ország egy idegen államban, amelyben nincsenek saját hatósági jogkörei. A kiküldetésről szóló irányelv viszont lehetővé teszi, hogy a tagállamok állapítsák meg, milyen igazolások kérhetők a fogadó országban a cégektől (pl. közbeszerzések esetében), hogy a tagállamokon belül ki felelős a büntetések kiszabásáért és a keresetek benyújtásáért, és milyen részletesen kell leírni a tevékenységeket. Ennek így kellene maradnia.

3.6.3 A székhely szerinti és a fogadó ország hatóságai közti hatékonyabb együttműködés mindenképpen kívánatos és támogatandó, a gyakorlati tapasztalatok azonban még más képet mutatnak, és ezt az EGSZB megítélése szerint az irányelvtervezet még nem veszi eléggé figyelembe. Az EGSZB ezért arra a következtetésre jutott, hogy a szolgáltatásokról szóló irányelvet

a székhely szerinti és a fogadó tagország együttműködésére vonatkozóan specifikusabban és egyértelműbben kell megfogalmazni.

3.6.4 Az irányelvjavaslat szerint a munkavállalók harmadik országokból történő kiküldése esetén a székhely szerinti ország feladata legyen annak biztosítása, hogy a szolgáltató csak olyan munkavállalókat küldjön, akik – függetlenül attól, hogy uniós állampolgárok vagy nem – teljesítik a székhely szerinti országban előírt tartózkodási és szabályszerű foglalkoztatási feltételeket. A fogadó ország sem a munkavállalót, sem a szolgáltatót nem vetheti alá megelőző ellenőrzéseknek. E javaslat következményei a fentiekhez hasonló problémákat vonhatnak maguk után. Már csak ezért is le kellene szögeznie az irányelvnek, hogy továbbra is az eddigi jogi helyzet áll fenn.

3.7 Fogyasztóvédelem kötelező biztosítással

3.7.1 Az EGSZB elismeri, hogy a fogyasztói bizalmat növelheti, ha kötelező szakmai felelősségbiztosítást kell kötniük azoknak a szolgáltatóknak, akiknek tevékenysége egészségi, biztonsági vagy anyagi szempontból kockázatot jelent a fogyasztó számára. A szolgáltatók azonos versenyfeltételeinek megóvását is biztosíthatja a kötelező felelősségbiztosítás egységes közösségi szabályozása. A kötelező biztosítás a mellette és ellene szóló érvek alapján azonban csak akkor indokolt, ha kiemelkedő fontosságú a harmadik felek vagy a fogyasztók védelme. Az e szempontból releváns foglalkozásokat és szakmákat már az irányelvben definiálni kell. Továbbá olyan szabályozásra is szükség van, amely elég rugalmas ahhoz, hogy figyelembe tudja venni a potenciális biztosítottak sokaságának egyéni kockázatait és biztosítási szükségletét.

3.8 Minőségbiztosítás tanúsítással

3.8.1 Az EGSZB meggyőződése, hogy a tudásalapú szolgáltatási tevékenységek már most is állandó továbbképzésre kényszerítik a verseny résztvevőit. Csak a legújabb tudományos és technikai normákat követve tudnak fennmaradni. Az áru minőségét igazoló címkék és tanúsítványok csak akkor érik el a kívánt minőségbiztosítást, ha a fogyasztó tudja, milyen normák állnak a tanúsítványok mögött. Az általános elismertséghez szükséges, hogy ezek a tanúsítványok bizonyos mértékben közismertek legyenek. Máskülönben hiányzik a fogyasztó számára szükséges átláthatóság. A fogyasztókat a kínált szolgáltatások minőségi jelzéseiről is világos és átlátható módon tájékoztatni kellene. Az, hogy a piacon számos, a fogyasztó számára ismeretlen jelzés jelenik meg, a minőségjelzések leértékelődéséhez vezethet abban az esetben, ha a fogyasztó nem kapja meg a szükséges információkat.

3.9 Az árak átláthatósága

3.9.1 Mint már az irányelvjavaslat 26. cikk 3. bekezdése is említette, átláthatóságnak kell jellemeznie az árfeltüntetés és az árképzés területét is. Az EGSZB megfontolandónak tartja, hogy az árak átláthatóságát nem csak kérésre kell biztosítani a fogyasztó felé (business to consumer), hanem felszólítás nélkül is közölni kell a megbízások odaítélésénél. Az átláthatóságot a fogyasztók számára például EU-kompatibilis díj- és költségszabályzatokkal lehetne elérni. A „business to business” kapcsolatban mindez nem feltétlenül szükséges.

3.10 Az elektronikus média használata

3.10.1 Az EGSZB üdvözlöi, hogy számos eljárás elektronikus úton is lebonyolítható. Ez a jövőbe mutató és alapjában véve pozitív fejlődés. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni – és ez derül ki az irányelvjavaslat 5. cikkében szereplő korlátozásból is –, hogy az olyan jelentős dokumentumok esetében, mint bizonyítványok, lajstromkivonatok, stb. az eredeti okmányok vagy azok hitelesített másolatai csak akkor mutathatók be elektronikus úton, ha eredetiségüket elismert aláírás segítségével vagy hasonló módon bizonyítani lehet. Az egyszerű elektronikus kommunikációs csatornák esetében erről még nincs szó, minden tagállamban meg kell még teremteni a megfelelő technikai feltételeket (lásd az EGSZB-nek a modern médiáról és kommunikációról szóló munkáit).

3.11 Interdiszciplináris együttműködés

3.11.1 Az EGSZB nagy hangsúlyt helyez arra, hogy átfogó megoldási lehetőségek létezzenek a szolgáltatások együttműködése terén. Mivel egyes szolgáltatási tevékenységet végzők a saját országaik jogrendjében különleges helyzetben vannak, figyelembe kell venni, hogy a törvényileg biztosított előnyök fontosak az együttműködéshez: bizonyos szolgáltatók titoktartási joga és kötelessége esetében csak akkor lehetséges az együttműködés, ha ezek a jogok és kötelességek egységesek a különböző foglalkozást folytatók számára. Más esetben fennáll annak veszélye, hogy sérülnek az egyes fogyasztóknak az Emberi Jogok Európai Chartája által garantált jogai.

3.12 Magatartási kódexek

3.12.1 Az EGSZB támogatja európai szintű magatartási kódexek bevezetésének javaslatát. A szakmai szabályok betartására és a szakmai viselkedésre vonatkozó különböző nemzeti szabályozások mellett a viselkedési kódexek a szolgáltatási tevékenység minőségbiztosításának egyik lehetőségét jelentik. A szolgáltatók által létrehozott minőségbiztosítási rendszerek jogilag nem kötelező erejű önkéntes megállapodások. Ez nem azt jelenti, hogy hatástalanok, de bizonyos mértékben korlátozottan megvalósíthatók. Az egyes tagállamokban létező

törvényi fenntartások megnehezítik az ilyen megállapodások megvalósítását.

3.13 Szociális biztonság

3.13.1 A kibővített Európai Unió sok különböző társadalombiztosítási rendszerből áll, amelyeket a szociális partnerek hosszú évek alatt végzett szoros együttműködése épített fel. A társadalombiztosítási rendszerek fejlesztését leginkább a régi eljárások lecserélése segítette elő. Mindez kihata a belső piacon végzett szolgáltatásokról szóló irányelvjavaslatra is. Biztosítani kell, hogy a javaslat ne ássa alá a közös szociálpolitikai vívmányokat.

3.13.2 A szolgáltatási ágazat fejlesztésénél fontos szerepet játszanak a szociális partnerek – ez a tény nem szorul különösebb magyarázatra. Ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell azonban, hogy az „érintett érdekcsoportoknak” az irányelvjavaslatban szereplő meghallgatásánál nem nevezik meg a szakszervezeteket. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a szolgáltatási ágazat fejlesztése során meg kell hallgatni a szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket is, ahol ez célszerűnek tűnik. Az érintettek saját kezdeményezései is mindig üdvözlendők.

3.13.3 Ebben az összefüggésben különösen fontos az a tény, hogy az irányelvjavaslat figyelmen kívül hagyja, hogy néhány tagállamban a jogi szabályozás helyére kollektív megegyezések léptek. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ugyanolyan kötelező erejűek jogilag, mint a hagyományos jogszabályok. Főleg az északi országokban jut gyakran ilyen speciális szerep a kollektív megállapodásoknak, ahol jellemző, hogy független szociális partnerek állapodnak meg kollektív hatással a bérekről és a munkafeltételekről. Ezért annyiban kellene megváltoztatni az irányelvjavaslatot, hogy a kollektív megállapodásokat az ebből az irányelvből következő kötelezettségek teljesítésére szolgáló eszközként ismerjék el.

3.14 Engedélyezési rendszer

3.14.1 A tagállamok hatáskörében megállapított korlátozások az országok saját engedélyezési rendszerének bevezetésére vagy fenntartására vonatkozóan nagyon szigorúak, és számos tagállamban változásokat fognak eredményezni. Tagadhatatlanul felmerül a kérdés, hogy ez nem befolyásolja-e hátrányosan a tagállamoknak azt a lehetőségét, hogy a saját nemzeti szabályozásuk alkalmazását követeljék, például szociális, egészségügyi és környezetvédelmi téren. A szociális és az egészségügyi szektorban a szabályozásoknak a tagállamok általi kialakítása és a helyszíni – nemzeti, regionális vagy helyi – döntési hatáskörök fontos elemei a minőségi és biztonsági normák befolyásolásának. Éppen a szociálpolitikai szabályozás kialakítása függ össze azzal a lehetőséggel is, hogy helyi szinten különböző feltételeket és követelményeket állítsanak a szolgáltatókkal szemben.

3.15 Adózás

3.15.1 Az irányelvjavaslat második cikke eltéréseket állapít meg az adózás terén az irányelv hatálya alól. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a belső piac megvalósításának egyik legfőbb akadálya jelenleg is abban áll, hogy az adórendszer kezelése az egyes tagállamokban nem egységes. A közösségi szinten összehangolt előírások gondoskodhatnak az egységességről. Ezen a területen sem általánosan alkalmazható azonban a székhely szerinti tagállam elve: az Európai Bizottság a 6. (hozzáadott-térték-adóról szóló) irányelv módosítása során azt javasolja, hogy az adóköteles szolgáltatási tevékenység a fogadó – és nem a székhely szerinti – tagországban adózzon. Az összehangolás a határokon átnyúló szolgáltatási tevékenységek leegyszerűsítése esetében itt nem ismerhető fel, de hasznos vagy éppen szükséges is lehet.

4. Az EGSZB javaslatának összefoglalása

4.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvtervezetével is kifejezett törekvését, hogy megvalósítja a belső piacot, és egy újabb lépést tesz afelé, hogy az EU-ban létrejöjjön a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdasági térsége, amely képes a fenntartható gazdasági fejlődésre, s ugyanakkor a foglalkoztatás mennyiségi és minőségi javítására, nagyobb társadalmi kohézió megteremtésére (lisszaboni stratégia). A szolgáltatási piac jelentős tényező a munkahelyteremtés és az egész EU gazdasági növekedése szempontjából. Ezenkívül a belső szolgáltatási piac megvalósítása – az alacsonyabb árak és a szélesebb választék miatt – jelentős előnyökkel járhat a fogyasztók számára. Az EGSZB egyébként úgy ítéli meg, hogy az irányelvtervezetnek tartalmaznia kellene az itt javasolt módosításokat és specializációkat, hogy valóban elérhető legyen ez a cél.

4.2 A vélemény főbb sarokpontjai a következők:

4.2.1 *Bizonyos szolgáltatási tevékenységek harmonizálása kétlépcsős átmeneti szakaszban:* Az EGSZB ezért elhamarkodottnak tartja a székhely szerinti tagország elvének alkalmazását a határokon átnyúló szolgáltatások terén. Az EGSZB általánosan a székhely szerinti tagállam elvének a különböző ágazatokban (pl. egészségügy és szociális szolgáltatások) való megvalósíthatóságának vizsgálatát ajánlja. Ahol alapvetően lehetségesnek tűnik a bevezetés, ott a következők kell figyelembe venni: a harmonizáció és a székhely szerinti tagország elve legalább egyenrangú eszközei a belső piac megvalósításának. A külön definiálandó tevékenységeknek a nemzeti egészségügyi rendszerek, a szabadfoglalkozásúként végzett tevékenységek és más érzékeny területek esetében legalább egy átmeneti időszakra a harmonizációt kell előnyben részesíteni. Az EGSZB aggályai szerint a székhely szerinti tagország elvének azonnali bevezetése jelenleg egy lefelé ható kiegyenlítődést eredményezne. Az új rendelkezéseknek a lehető leghasználhatóbbnak

és legvilágosabban felépítettnek kell lenniük, hogy egyszerűen és súrlódásmentesen végrehajthatók legyenek. Ez érvényes az önszabályozás és az együttes szabályozás mechanizmusaira is.

4.2.2 *A szociális dimenzió problematikája:* Az irányelvjavaslat nem vezethet a fennálló szociális, bér- és munkabiztonsági normák csökkentéséhez, főként a kiküldetésről szóló irányelv esetében. A kollektív szerződések és bérmegállapodások nemzeti rendszereit, beleértve a kiküldetésről szóló irányelv (96/71/EK irányelv) ezzel összefüggő nemzeti kivitelezését, a javaslat nem befolyásolja. A tagállamoknak képesnek kell lenniük a munkavállaló, az önálló munkavégző és a látszólag önálló munkavégző fogalmak kötelező definiálására, hogy így a kiküldetésről szóló irányelv alkalmazási területének egyértelmű alapot teremtsenek a székhely szerinti tagállam elvének korlátozása mellett. A tagállamok feladata ezen felül, hogy a kiküldött munkavállalók számára is biztosítsák ugyanazokat az általános érvényű munkafeltételeket, amelyek a saját országukban élő munkavállalók számára érvényesek. Annak érdekében, hogy a kötelezettségek betartása ellenőrizhető legyen, esetleg minden munkahelyen meg lehet bízni egy munkavállalót a kirendelés helye szerinti országban történő munkavégzéshez szükséges dokumentumok előkészítésével.

4.2.3 *Alkalmazási terület és kollíziós szabályok:* A székhely szerinti tagország elvének a határokon átnyúló szolgáltatási tevékenységek esetében alkalmazott hatókörét, eltéréseit és kollíziós szabályait még pontosabban kell kidolgozni és egymástól élesebben elhatárolni. Ez vonatkozik a szakmai végzettségek kölcsönös elismeréséről tervezett irányelv alkalmazási területének behatárolására, valamint annak tisztázására, hogy elkerülhető-e például a székhely szerinti ország normái – melyek az irányelvtervezet szerint elsődlegesek – és a fogadó ország szociális, adóügyi és büntetőjogi normái közti kollíziók, és ha igen, hogyan. Más jogi aktusok esetében is mindig kerülni kell a jogi inkoherenciát. Ez főként az I. és II. római egyezményt nem szabad, hogy érintse. A nemzetközi magánjog sok esetben világosabb szabályozást nyújt a vitás kérdések megoldásához. Az általános érdekű szolgáltatások összességét – a közösségi szintű keretek megteremtéséig – ki kell zárni a szolgáltatásokra vonatkozó irányelv alkalmazási területéből.

4.2.4 *A határokon átnyúló tevékenységek központi nyilvántartása:* az EGSZB megítélése szerint meg kell vizsgálni, hogy hatékony és hasznos lenne-e a bizonyos szolgáltatási tevékenységek felügyelésének kivitelezéséhez egy központi, uniós szintű nyilvántartás létrehozása.

4.2.5 *Az empirikus nyilvántartás javítása:* A belső piacon végzett szolgáltatási tevékenységek forgalmának nyilvántartási eszközeit felül kell vizsgálni és tökéletesíteni, hogy az intézkedések hatásait és okait egyszerűbb legyen azonosítani és felbecsülni.

4.2.6 *Minőségbiztosítás és az árak átláthatósága:* A fogyasztók védelmét minőségbiztosítási rendszerekkel és – adott esetben – biztosítási kötelezettségek bevezetésével is biztosítani kell. A határokon átnyúló szolgáltatások terén gondoskodni kell arról, hogy a fogyasztó a „business to consumer” kapcsolatok esetében konkrét kérés nélkül is tájékoztatást kapjon arról, hogy milyen feltételekkel és árakon veheti igénybe a szolgáltatást. Ennek egy módja lehet az – EU-kompatibilis – díj- és költség-szabályzatok kidolgozása.

4.2.7 *Az adószabályok közelítése:* A sok kisebb vélt vagy valós akadály mellett a belső piac megvalósításának legfőbb

akadályát maguk a tagállamok és önkormányzatok tartják kézben: az adók és járulékok szabályozásának sokféleségét és különböző alkalmazását. Az EGSZB felszólítja őket, hogy erre a tényre a jövőben is megkülönböztetett figyelmet fordítsanak.

5. Összességében, a belső piac pozitív aspektusait, különösen, ami a KKV-kat és a magánvállalkozókat illeti, az EGSZB „PRISM” projektjének bevonásával együtt, intenzívebben kellene reklámozni. Mivel, ha nem tudjuk széles körben meggyőzni a a szolgáltatókat és a fogyasztókat a belső piac előnyeiről, akkor nem tudjuk kihasználni a szolgáltató ágazatban rejlő növekedési lehetőségeket sem, még az EGSZB meggyőzése után sem.

Brüsszel, 2005. február 10.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

MELLÉKLET

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványokat a szavazás során elvetették, de a szavazatok legalább egynegyedét megkapták.

2.1.1. pont

A következőképpen módosítandó:

„A belső piac működőképességéhez az akadályok megszüntetése mellett megfelelő szabályozás is szükséges. Az európai versenyképesség ~~ezzel egyidejű~~ növeléséhez ~~nemzeti és európai szintű szabályozások és ezáltal összehangolt normák~~ szükségesek: az ügyintézési eljárások és formaságok egyszerűsítése a szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében.”

A szavazás eredménye:

Igen: 48

Nem: 113

Tartózkodás: 6

3.3.3. pont

Törlendő.

A szavazás eredménye:

Igen: 52

Nem: 130

Tartózkodás: 6

3.5. pont

Az egész pont törlendő és a következővel helyettesítendő:

- 3.5.1 „Bár a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás szabadsága már a Szerződésben és az esetjogban megfogalmazott jogok hatálya alá tartozik, a gyakorlatban az üzleti vállalkozások gyakran bizonytalanok jogukat illetően. A szolgáltatásokról szóló irányelv rendszerezi, és gyakorlati formába önti ezeket a jogokat. Az egyik sarkalatos pont a származási ország elve, amely megkönnyíti, különösen a kis-és középvállalkozások számára, kötelezettségeik és jogaik ismeretét abban az esetben, ha határokon átnyúló szolgáltatásokat nyújtanak egy olyan országban, ahol nincs székhelyük. Bár az irányelv tartalmaz egy hosszú listát a származási ország elvétől való eltérés eseteiről, az EGSZB úgy véli, hogy amennyiben több eltérés nem kerül bevezetésre, ez a dokumentum a szolgáltatások egységes piacának további fejlődése szempontjából kulcsfontosságú eszköz lehet, melynek előnyeit élvezhetik mind a fogyasztók, mind a munkavállalók és amely az európai versenyképességre is serkentőleg fog hatni.
- 3.5.2 Az EGSZB úgy véli, hogy a származási ország elve katalizátorként működik a tagállamok jogszabályainak összehangolásában, melyet a későbbiekben a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem harmonizációja követhet.
- 3.5.3 Az EGSZB úgy érzi, hogy a származási ország elvét csak abban az esetben lehet hatékonyan alkalmazni, ha annak hatálya jogilag bizonyos és pontos. Ezért az elvet olyan módon kell átültetni a gyakorlatba, hogy az ne sértse a munkavállalók és fogyasztók meglévő jogait, és ne ütközzön a környezetvédelem jelenlegi szintjével. Az elv nemzetközi joggal, a Róma I és II-vel való összeegyeztethetőségére vonatkozó bizonytalanságokat és más jogi nehézségeket el kell oszlatni, mégpedig az elv céljának akadályozása nélkül, azaz a vállalatok számára megkönnyítve a határon átnyúló szolgáltatásnyújtást.”

A szavazás eredménye:

Igen: 68

Nem: 127

Tartózkodás: 5

A 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3 pontok törlendők, és új (3.5.1) ponttal helyettesítendők:

„A székhely szerinti tagállam elvének az irányelvtervezet 16. cikkében felvázolt alapvető érvényessége a 17. cikkben felsorolt eltérésekkel együtt képezi a tervezet lényegét. Csak ilyen módon kezdődhet meg további késlekedés nélkül a szolgáltatási piacok megnyitása. A szolgáltatók határokon átnyúló versenye hasznos lesz a fogyasztóknak, és új munkahelyeket teremthet. Az EGSZB meggyőződése szerint a székhely szerinti tagország elvének alkalmazása csak akkor ígér eredményeket, ha alkalmazási területét illetően egyértelmű jogi szabályozás és jogbiztonság érvényesül. A székhely szerinti tagország elvének alkalmazási területét ezért annak vizsgálatával kellene összekötni, hogy mely szolgáltatási tevékenységek esetében lehetne ésszerű a jogi alapok további közelítése. Arra is figyelmet kell fordítani, hogy a szolgáltatások szabadsága ne korlátozza a munkavállalók és a fogyasztók jogait, valamint a környezet védelmét. Ezekben a területeken az EU már most is világviszonylatban is magas szintű normákat állít fel, amelyeket biztosítani kell.”

A szavazás eredménye:

Igen: 83

Nem: 122

Tartózkodás: 5

3.5.1. pont

Törlendő

A szavazás eredménye:

Igen: 73

Nem: 141

Tartózkodás: 7

3.5.2. pont

A következőképpen módosítandó:

„A székhely szerinti tagállam elvének az irányelvtervezet 16. cikkében felvázolt érvényessége a 17. cikkben felsorolt eltérésekkel együtt képezi a tervezet lényegét. A származási ország elve, amelyet jelenleg még csak áruk esetében alkalmaznak, egy az egyben átültetendő a szolgáltatásokra. Ez azonban csak akkor alkalmazható, ha a szolgáltatásokat az árucikkekhez hasonlóan szabványosítani lehet, vagy ha a szabályozások harmonizálása már olyannyira előrehaladott, hogy nem kerül sor súrlódásokra. Ahol nincsenek vagy nem is dolgozhatók ki szabványok (úgynevezett nem leírható szolgáltatások), ott figyelembe kell venni ezeket a sajátosságokat.”

A szavazás eredménye:

Igen: 76

Nem: 134

Tartózkodás: 6

3.5.3. pont

A következőképpen módosítandó:

„Az EGSZB ezért elhamarkodottnak tartja a székhely szerinti tagország elvének alkalmazását a határokon átnyúló szolgáltatások terén. A székhely szerinti tagország elve csak a megfelelő jogi és gyakorlati feltételek megléte esetén alkalmazható. Az EGSZB meggyőződése szerint a székhely szerinti tagország elvének alkalmazása csak akkor lehet eredményes, ha az alkalmazási területen egyértelmű jogi szabályozás és jogbiztonság uralkodik. A székhely szerinti tagország elvének megfelelő átmeneti időszak nélküli érvényességét az EGSZB problematikusnak tekinti, annál is inkább, mert véleménye szerint az ágazat harmonizálásához rendelkezésre álló eszközök közül még nem mindegyik került felhasználásra. Fennáll a rendszerek közötti verseny veszélye, valamint a fogyasztói, munkavállalói és környezeti szabványok ezzel együtt járó kiegyenlítődéje, mivel az EU-ban jelenleg is különböző jogi, szociális és egészségügyi rendszerek léteznek. A harmonizáció ágazati megközelítésének segítségével hatékonyabb a belső piac követelményeire való alkalmazkodás, mint egy elhamarkodott, pusztán horizontális megközelítés esetében. Ennek során egy átfogó hatástanulmány keretében meg kell vizsgálni, hogy minden ágazat alkalmas-e a székhely szerinti tagország elvének bevezetésére, szociális és környezeti vonatkozásban is. Mivel a harmonizáló intézkedések – a származási ország elvével együtt – legalábbis egyenrangú kiegészítő eszközei a belső piac megvalósításának, bizonyos idő elteltével össze kellene hangolni a különböző előírásokat azokon a területeken, amelyeken az egyes tagállamokban különböző egészségügyi, szociális és foglalkozási jogi előírások léteznek, ha a köztes időszakban az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ezt szükségesnek ítéli pozitív véleményt kell alkotnia arról, hogy az említett területeken megfelelő harmonizáló intézkedéseket hoztak és valósítottak-e meg. A jogharmonizáció állapotától függően további átmeneti időszak is engedélyezhető. Az EGSZB meggyőződése szerint ez a módszer a különleges szolgáltatások (például a szabadfoglalkozásuként végzett tevékenységek) definíció általi pontos megkülönböztetésével együtt – azzal az előnnyel jár, hogy az érintettek optimálisan fel tudnak készülni a székhely szerinti tagállam elvének az átmeneti időszak utáni alkalmazására, ami a belső piac megvalósulása szempontjából is szükséges. Ez érvényes az önszabályozás és az együttes szabályozás mechanizmusaira is”

A szavazás eredménye:

Igen: 79

Nem: 139

Tartózkodás: 7

3.5.4. pont

A pontot el kell hagyni.

A szavazás eredménye:

Igen: 65

Nem: 150

Tartózkodás: 4

3.6.2. pont

Törlendő.

A szavazás eredménye:

Igen: 74

Nem: 140

Tartózkodás: 3

3.9.pont

Törlendő.

A szavazás eredménye:

Igen: 73

Nem: 134

Tartózkodás: 5

3.15 pont

Törlendő.

A szavazás eredménye:

Igen: 90

Nem: 135

Tartózkodás: 2

A 4.2.1. pont a következő szöveggel váltandó fel:

„Helyes, hogy az Európai Bizottság abból indul ki, hogy az irányelvetervezetben megnevezett kivételektől eltekintve alapvetően a székhely szerinti tagállam elve érvényesüljön. Csak így kezdődhet meg további késlekedés nélkül a szolgáltatási piacok megnyitása. Egyben biztosítani kell, hogy a székhely szerinti ország elvének alkalmazásakor egyértelmű jogi szabályozás és jobbiztonság érvényesüljön. A székhely szerinti tagország elvének alkalmazási területét annak vizsgálatával kellene összekötni, hogy mely szolgáltatási tevékenységek számára lehet hasznos a jogi alapok harmonizálása. Figyelmet kell fordítani arra, hogy a szolgáltatások szabadsága ne korlátozza a munkavállalók és a fogyasztók jogait, valamint a környezet védelmét. Az új rendelkezéseknek a lehető leghasználhatóbbnak és legvilágosabban felépítettnek kell lenniük, hogy egyszerűen és súrlódásmentesen végrehajthatók legyenek. Ez érvényes az önszabályozás és az együttes szabályozás mechanizmusaira is.”

A szavazás eredménye:

Igen: 66

Nem: 146

Tartózkodás: 4

4.2.1 pont:

Törlendő és a következő szöveggel helyettesítendő:

Mind a székhely szerinti tagország elve, mind a harmonizáció fontos eszköze a szolgáltatások szabad mozgása biztosításának. A székhely szerinti tagország elve ugyanakkor a tagállami jogszabályok közelítése katalizátorának is tekinthető, mely esetleg megnyitja az utat a későbbi harmonizáció felé azokban az ágazatokban, ahol ez szükséges. A székhely szerinti tagország elve önmagában segíthet a vállalkozásoknak abban, hogy a határon átnyúló szolgáltatások elindításakor lényegesen nagyobb áttekintéssel rendelkezzenek, anélkül, hogy letelepednének abban az országban, ahol a szolgáltatásokat nyújtja. Ez a lépés rendkívüli mértékben ösztönzi majd a szolgáltatások belső piacának fejlődését, ami a fogyasztók és a munkavállalók érdekeit egyaránt szolgálja, és növeli az Unió versenyképességét. Fontos azonban a még esetleg megoldatlan jogi ügyek rendezése, mert a székhely szerinti tagország elve csak ennek megtörténte után használható ki hatékonyan.

A szavazás eredménye:

Igen: 75

Nem: 135

Tartózkodás: 3

4.2.2. pont

A pont a következőképpen módosul:

„A szociális dimenzió problematikája: Az irányelvjavaslat nem vezethet a fennálló szociális, bér- és munkabiztonsági normák csökkentéséhez, főként a kiküldetésről szóló irányelv esetében. A kollektív szerződések és bérmegállapodások nemzeti rendszereit, beleértve a kiküldetésről szóló irányelv (96/71/EK irányelv) ezzel összefüggő nemzeti kivitelezését, a javaslat nem befolyásolja. A tagállamoknak képesnek kell lenniük a munkavállaló, az önálló munkavégző és a látszólag önálló munkavégző fogalmak kötelező definiálására, hogy így a kiküldetésről szóló irányelv alkalmazási területének egyértelmű alapot teremtsenek a székhely szerinti tagállam elvének korlátozása mellett. A tagállamok feladata ezen felül, hogy a kiküldött munkavállalók számára is biztosítsák ugyanazokat az általános érvényű munkafeltételeket, amelyek a saját országukban élő munkavállalók számára érvényesek. Ennek megvalósításához elegendő eszköznek kell tekinteni a munkaadó nyilatkozatát arról, hogy általánosan így jár el. Esetleg minden munkahelyen meg lehet bízni egy munkavállalót a szükséges dokumentumok előkészítésével.”

A szavazás eredménye:

Igen: 84

Nem: 132

Tartózkodás: 1

4.2.4. pont

Törlendő és a következővel helyettesítendő:

„Az EGSZB üdvözli azokat a javaslatokat, amelyek a szolgáltatók számára egyszerűsítik az eljárásokat, és egyablakos rendszert hoznak létre. A véleménytervezet azonban nem tartalmaz a követendő eljárásra vonatkozó részleteket. Különös figyelmet kell fordítani a bürokrácia és az adminisztratív terhek csökkentésére.”

A szavazás eredménye:

Igen: 74

Nem: 141

Tartózkodás: 3

4.2.6 pont

Törlendő.

A szavazás eredménye:

Igen: 76

Nem: 140

Tartózkodás: 1